

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการสำรวจการใช้หัวข้อการสนทนาเชิงปริเจทในชีวิตประจำวันของชาวฟิลิปปินส์กับชาวไทยในจังหวัดพิษณุโลก ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีกำหนด กฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับ ขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) จากกลุ่มชาวไทยและชาวฟิลิปปินส์ ครั้งละ 20 นาที เป็นจำนวน 10 ครั้ง โดยมีชาวฟิลิปปินส์ จำนวน 10 คน สนทนากับกลุ่มชาวไทย จำนวน 8 คน

- 4.1 หัวข้อที่พบทั้งหมด มีจำนวนทั้งหมด 70 หัวข้อ ซึ่งสามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ได้แก่
 - 4.1.1 การแสดงความห่วงใยทั้งกับชาวไทยและชาวฟิลิปปินส์ ตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเวลานั้นๆ
 - 4.1.2 เรื่องเกี่ยวกับความเชื่อของคริสเตียน เช่น การศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์ การอธิษฐาน ความเชื่อเรื่องการกลับมารับผู้เชื่อของพระเยซูคริสต์เจ้า
 - 4.1.3 อาหาร การสั่งอาหารและการเลือกสถานที่ทานอาหาร
 - 4.1.4 การพูดเรื่องตลก การเล่นคำในภาษาอังกฤษและกิจกรรมยามว่าง เช่น การดูภาพยนตร์ การร้องเพลง เฟลบุค กีฬา นักร้อง การไปดูคอนเสิร์ต
 - 4.1.5 การแต่งงาน การวางแผนการแต่งงาน การมีลูก
 - 4.1.6 การทักทาย แนะนำตัวคนที่รู้จักเป็นครั้งแรก และการซักถามประวัติส่วนตัวโดยสังเขป
 - 4.1.7 การใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทย เช่น อาชีพ การทำงาน ที่พัก การศึกษา การซื้อของสิ่งของ นักเรียนไทย การตัดผลการเรียน ผู้หญิงไทย โรงเรียนกวดวิชาในประเทศไทย การพูดภาษาอังกฤษของคนไทย บ้านที่ก่อก่อขึ้นในการอยู่ในประเทศไทย การต่อหนังสือเดินทาง ตั๋วเครื่องบิน การส่งข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือข้ามประเทศ วัฒนธรรมการมาสายของชาวไทยและชาวฟิลิปปินส์ อากาศ

4.2 หัวข้อสนทนาที่ได้รับการให้ความสำคัญมากที่สุด

งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้วิจัยหาปริมาณความถี่ของหัวข้อในแต่ละบทสนทนา แต่เป็นการมุ่งประเด็นถึงคำพูดและประโยคที่ใช้สนทนาในแต่ละหัวข้อสนทนา ในการจัดบทสนทนายวหว่างกลุ่มชาวฟิลิปปินส์และกลุ่มชาวไทยนั้น ชาวฟิลิปปินส์เลือกใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารเนื่องด้วยปัจจัยทางสังคมที่ต้องการสื่อสารอย่างสัมฤทธิ์ผลและปัจจัยทางเศรษฐกิจคือ ชาวฟิลิปปินส์ทำงานและมีรายได้จากการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ในการจัดการสนทนาชาวฟิลิปปินส์จะเลือกใช้ภาษาถิ่นและภาษาตากาลอกซึ่งเป็นภาษาที่ 1 เป็นจำนวนน้อยและจะใช้ในบทสนทนาที่ไม่จำเป็นในการสื่อสารกับชาวไทย ในทำนองเดียวกัน ชาวฟิลิปปินส์จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวไทยในข้อความที่มีความสำคัญเพื่อใช้ในการสื่อสาร (Andrew, 2004) ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้มาหาหัวข้อสนทนาที่ให้ความสำคัญมากที่สุดมากที่สุดมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.2.1 การแสดงความห่วงใยผู้อื่น

ชาวฟิลิปปินส์เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับผู้อื่น เพราะชาวฟิลิปปินส์ตระหนักว่า ภาษาถิ่นไม่สามารถเข้าถึงการสร้างสัมพันธไมตรีในระดับนานาชาติได้ (Andrew, 2004) ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้แสดงออกถึงความรักความห่วงใยเป็นจำนวนมากที่สุดจากหัวข้อสนทนาทั้งหมด โดยการแสดงออกถึงความห่วงใยสามารถแบ่งออกเป็นการพูดแสดงความห่วงใยบุคคลที่ 3 และการถามเพราะความห่วงใยต่อผู้รับสาร (addressee)

การพูดแสดงความห่วงใยบุคคลที่ 3 ซึ่งเป็นเพื่อนผู้หญิงไทยคนหนึ่งและห่วงใยเรื่องความสัมพันธ์หนุ่มสาว และยินดีให้ความช่วยเหลือหญิงไทยคนนั้น ในการจัดบทสนทนาครั้งที่ 2 ซึ่ง F3 ได้กล่าวว่า “เธอควรที่จะเลือกใครสักคน ซึ่งชายคนนั้นจะผู้ที่โชคดีที่สุด” และ F4 พูดสนับสนุนว่า “และเราจะช่วยให้ชายคนนั้นเข้าใจเธอด้วยเช่นเดียวกัน” และในการจัดบทสนทนาครั้งที่ 4 F2 ได้พูดถึงการที่ F6 จำเป็นต้องกลับประเทศฟิลิปปินส์เพื่อดูแลลูกที่อายุเพียง 4 ขวบเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี เพราะเธอต้องมาทำงานหาเงินที่เมืองไทยและกลับฟิลิปปินส์เป็นครั้งคราวสั้นๆ ลูกของเธอจึงขาดความอบอุ่นและห่างเหินกับเธอ ในขณะที่คนไทย (T1) แสดงความรู้สึกไม่ยอมให้เธอกลับประเทศเพราะกลัวว่าจะคิดถึงกัน แต่ F2 ยินดีในการกลับประเทศเพราะเข้าใจเหตุผลของ F6 “ถ้าการกลับประเทศทำให้เธอมีความสุข ทำไมเราไม่ปล่อยให้เธอไปละ” โดยการแสดงออกถึงความห่วงใยนี้ไม่ได้แสดงออกโดยการเอาความรู้สึกของผู้ส่งสาร (addresser) เป็นศูนย์กลางแต่คิดถึงและห่วงใยสถานการณ์ภายในครอบครัวของผู้ที่กล่าวถึงเป็นหลัก

นอกเหนือจากนั้นบทสนทนาถึงบุคคลที่ 3 อาจกล่าวถึงโดยการสังเกตลักษณะการแต่งกายและสีหน้า ท่าทาง พฤติกรรมที่แปลกไปจากปกติ ซึ่งปรากฏในบทสนทนาที่ 4 โดย F5 ถาม F6 ว่า “เดนิสจะไปที่ไหน” “อ้อ เข้าใจแล้ว เขาถึงได้แต่งตัวเป็นทางการและสวมรองเท้าสีขาวด้วย” เดนิสซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก เดนิสเป็นชาวฟิลิปปินส์แต่ไม่ได้เป็นหนึ่งในผู้เข้าร่วมการวิจัย จำเป็นต้องไปงานเลี้ยงจบการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งปกติเขาจะใส่รองเท้าสีดำและกางเกงยีนส์เสมอ ส่วนการถามเพราะความหงวโยต่อผู้รับสาร (addressee) นั้นเกิดจากการสังเกตลักษณะของผู้รับสารและเกิดจากการพูดเกริ่น การบ่นอันเกินจากความกังวลในเวลานั้น ในการจัดบทสนทนาที่ 1 นั้น F1 ถาม T1 “หิวไหม” ซึ่งการถามนี้ไม่ได้ต้องการคำตอบว่าหิวหรือไม่ แต่เป็นการเชิญชวนให้ทานอาหารเพื่อจะได้สดชื่นและมีกำลังขึ้น เพราะสังเกตสีหน้าและท่าทางของ T1 ที่ดูอิดโรยไม่มีแรงหรือเมื่อสังเกตว่า F5 ไม่ไปคริสตจักรในวันอาทิตย์เพราะป่วย ในการจัดบทสนทนาที่ 4 เนื่องจากคืนวันเสาร์ก่อนการจัดบทสนทนา มีการแข่งกีฬาภายในของกลุ่มชาวฟิลิปปินส์ในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียง F2 จึงได้นัด F5 ออกมาทานข้าวด้วยความหงวโย “คุณไม่ได้ไปคริสตจักรในวันอาทิตย์ คุณอยู่ที่ไหน” “ผมอยู่บ้าน ผมไม่สบาย จามตลอดเวลาเพราะวันเสาร์ผมกระโดด กระโดดและตะโกน ตะโกนในคืนวันเสาร์” แม้กระทั่งสังเกตว่า F2 ดูสดชื่นและผ่อนคลายในขณะที่เพื่อนคนอื่นๆ กำลังงานยุ่งและเหนื่อย ซึ่ง T1 ถาม F2 ว่า “การสอบปลายภาคในโรงเรียนของคุณเสร็จแล้วหรือ” ในการจัดบทสนทนาที่ 3 ในขณะที่มีบางกรณีการถามเพราะความหงวโยเกิดจากการพูดเกริ่นหรือการบ่นขึ้นมาก่อนด้วยความกังวล เช่น ในการจัดบทสนทนาที่ 4 F5 กำลังรอการต่อสัญญาจ้างสอนจากโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งที่ส่งผลถึงการต่อหนังสือเดินทางของเขา T1 และ F1 จึงพยายามปลอบใจให้เขาคายความกังวล “ที่พวกเขาผลิตเป็นสัปดาห์หน้า หมายถึงเขากำลังสัญญาว่าเขาจะต่อสัญญาให้ สัปดาห์หน้า” “อย่างไรก็ตาม พวกเขาก็ได้สัญญาแล้ว” ซึ่งคล้ายคลึงกับความกังวลใจของ F6 ในการจัดบทสนทนาครั้งเดียวกัน ซึ่ง F6 ที่วางแผนจะกลับประเทศฟิลิปปินส์และพยายามจะนำลูกสาวของเธอกลับมาด้วยกันที่ประเทศไทย เธอกังวลถึงลูกสาวและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต T1 จึงพูดความจริงหนุนใจตามหลักการพระเจ้าที่พระเจ้าสัญญาไว้ “พระเจ้าทรงมีแผนการที่ดีในชีวิตของคุณ”

4.2.2 อาหาร

ชาวฟิลิปปินส์ซึ่งมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงประเทศไทยเพราะอยู่แถบทวีปเอเชีย (Andrew, 2004) เป็นหัวข้อสนทนาที่คุ้นเคยกับคนไทย เกิดขึ้นได้ไม่จำกัดเวลา สถานที่ หรือแม้ไม่ได้อยู่ในร้านอาหารก็ตามซึ่งหัวข้อสนทนาสามารถเกิดได้ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การพูดถึงอาหาร การสั่งอาหาร และการเลือกร้านอาหาร ในการพูดถึงอาหารนั้นจะเป็นการสอบถามข้อมูล

โดยทั่วไปทั้งอาหารไทยและอาหารต่างประเทศ เช่น ในการจัดบทสนทนาที่ 3 F1 และ F2 กำลังทานแคปหมูที่นักเรียนไทยซื้อมาจากและถาม T1 ว่า "คุณเรียกอาหารนี้เป็นภาษาไทยว่าอย่างไร" แต่ในการจัดบทสนทนาที่ 9 นั้น F8 ถาม T5 ถึงอาหารที่ "T5 คุณชอบทานอาหารตะวันตกอะไร" ซึ่งแตกต่างจากการสั่งอาหารโดยสิ้นเชิง ที่ผู้วิจัยพบในการจัดบทสนทนาที่ 3 และ 4 F1 F2 และ T1 ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนสั่งอาหารที่ตนเองชอบและต้องการเพราะทุกคนเคยทานที่ร้านนี้มาแล้ว "ฉันชอบบาบิคิวที่ปิ้ง" "ฉันสั่งต้มยำกุ้ง" "ฉันสั่งผัดผักรวมและหมูทอด" ในขณะที่ในการจัดบทสนทนาที่ 1 F1 และ F2 สั่งอาหารที่ตนเองชอบและสั่งอาหารที่ T1 ชอบ "ฉันรู้ว่าคุณชอบทานกุ้ง" ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนต่างรู้จักอาหารที่ตนเองสั่งและคุ้นเคย ปรากฏจากการสังเกต ไม่เพียงเท่านั้น ผู้วิจัยยังได้พบหัวข้อการเลือกร้านอาหาร ที่เกิดขึ้นใน 2 กรณี ได้แก่ผู้ส่งสารถามว่าต้องการจะทานอาหารที่ร้านไหนและผู้ส่งสารเป็นผู้เลือกร้านอาหารเอง ในการจัดบทสนทนาที่ 3 และ 5 T1 เป็นผู้ขับรถรับชาวฟิลิปปินส์ไปทานข้าวซึ่งได้เลือกร้านอาหารที่ T1 ชอบ "เราจะไปรับ F5 และเราอาจจะไปทานอาหารที่ร้านปิ้งกัน" "เราทานพิซซ่าได้ไหม" ซึ่งไม่ได้เป็นการพูดเพื่อต้องการคำตอบแต่เป็นการแสดงออกว่า ต้องการทานพิซซ่า ในขณะที่การจัดบทสนทนาที่ 2 T3 ขอคำแนะนำร้านอาหารบริเวณมหาวิทยาลัยนครสวรรค์จาก F3 เพราะคิดว่า F3 ทานที่มหาวิทยาลัยนครสวรรค์เป็นประจำ จะสามารถแนะนำร้านอาหารได้ดี "ฉันกำลังนึกถึงร้านอาหารที่เราจะไปทานอยู่" "ไปร้านแสงจันทร์จะดีไหม" "ร้านแสงจันทร์บรรยากาศดี"

4.2.3 การเล่นคำในภาษาอังกฤษ

ชาวฟิลิปปินส์สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดีทั้ง ด้านไวยากรณ์ การออกเสียง และการสนทนาเชิงปริเฉท (Andrew, 2004) ชาวฟิลิปปินส์มีการสนทนาในหลากหลายรูปแบบ เช่น การเล่นคำในการสนทนาเกิดขึ้นในคำศัพท์ที่มีเสียงคล้ายกันแต่มีความหมายแตกต่างกันโดยที่คำทั้งสองคำไม่มีความเกี่ยวข้องกันและคำที่ความหมายตรงข้ามกัน สังเกตได้จากการจัดบทสนทนาที่ 4 ซึ่งคืนวันเสาร์ก่อนการจัดบทสนทนา มีการแข่งกีฬาภายในของกลุ่มชาวฟิลิปปินส์ในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดใกล้เคียง F2 จึงได้นัด F5 ออกมาทานข้าวเพราะ F5 ไม่ได้ไปคริสตจักรในวันอาทิตย์ เพราะเขาไม่สบาย เจ็บคอไม่ค่อยมีเสียงคุย T1 พูดว่า "You lost your voice." F6 เล่นเล่นคำว่า "Boy?" F5 ตอบว่า "Voice!" เป็นการเล่นคำโดยการใช้คำที่มีเสียงคล้ายกันเพื่อความสนุกสนาน และต้องการให้ผู้รับสารหัวเราะเพราะสิ่งที่ F6 พูดไม่เป็นความจริงและเป็นทีที่ทราบกันดีว่า F5 ยังไม่มีลูก ซึ่งคล้ายคลึงกับ การจัดบทสนทนาที่ 1 T1 พูดว่า "I am hungry." F1 เล่นเล่นคำว่า "Angry?" T1 ตอบว่า "Hungry!" ซึ่งในบริบทการสนทนานั้น T1 ไม่ได้แสดงการโกรธแต่อย่างใด แต่เป็นการเล่นคำโดยการใช้คำที่มีเสียงคล้ายกันเพื่อความสนุกสนาน ในขณะที่มีการเล่นคำซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกันโดยนัย เช่น การจัดบท

สนทนาที่ 2 F3 กล่าวว่า "A Philippina who will be married with a Thai. So, whom shall we say good luck to? The girl or a guy?" ขณะที่ T1 เล่นคำโดยตอบว่า Both. Luck or Locked? Luck แปลว่าการโชคดีที่ได้แต่งงาน แต่ Locked คือการใส่กุญแจคู่สามีภรรยาโดยที่ฝ่ายหนึ่งจะไม่อนุญาตให้อีกฝ่ายออกไปไหน

4.2.4 การอธิษฐาน

จากการสำรวจพบว่าการอธิษฐานเป็นปัจจัยหนึ่งทางสังคมที่ชาวฟิลิปปินส์เลือกพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารในการอธิษฐานทั้งในการอธิษฐานส่วนตัวและการอธิษฐาน (Andrew, 2004) การอธิษฐานเป็นการขอต่อองค์พระเยซูคริสต์เจ้าผู้ซึ่งเป็นผู้ไถ่บาปมนุษย์ออกจากบาปทั้งสิ้นและเป็นผู้ช่วยพระพรในชีวิตประจำวัน ซึ่งคริสเตียนได้เชื่อและติดตามพระเจ้า เพราะมีประสบการณ์ผ่านการอธิษฐานด้วยความเชื่อและผู้อธิษฐานได้รับสิ่งที่ได้อธิษฐานไว้จริงๆ คริสเตียนจึงให้ความมั่นใจ ความเชื่อในการอธิษฐานอย่างมาก ผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดเป็นคริสเตียนที่รวมตัวกัน ทำกิจกรรมทางศาสนา นมัสการ อธิษฐาน ศึกษาพระคริสตธรรม คัมภีร์ สามีคัมภีร์ รวมถึงกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน เป็นประจำทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทุกสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ การอธิษฐานจึงเปรียบเสมือนลมหายใจที่สามารถอธิษฐานเพื่อทั้งตนเองและผู้อื่นด้วยหัวใจที่รักและเป็นห่วงอย่างแท้จริง การอธิษฐานเพื่อตนเองและผู้อื่นนั้น สามารถทำได้ตลอดเวลาและหัวข้อในการอธิษฐานจะต้องเป็นการอธิษฐานเพื่อขอให้สิ่งดีเกิดขึ้นเท่านั้น แต่หลายครั้งที่มีสถานการณ์เข้ามากระทบจิตใจ คริสเตียนอาจรู้สึกท้อแท้ คริสเตียนจึงเตือนกันและกันให้มั่นคงและอธิษฐานอยู่เสมอ เช่น ในการจัดบทสนทนาที่ 3 F1 ได้หนุนใจให้คนอื่น ๆ ไม่ให้กังวลในการย้ายกลับประเทศของ F6 "คุณไม่จำเป็นต้องกังวล เราควรอธิษฐานเพื่อเธอ อธิษฐานเพื่อครอบครัวของเธอ ใช่ไหม" เพราะ F1 มีความมั่นใจว่าพระเจ้าจะเป็นผู้ดูแล F6 ทุกสิ่งไม่ว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร และ ในการจัดบทสนทนาที่ 10 กล่าวถึงการอธิษฐานเพื่อผู้อื่น F8 หนุนใจเพื่อน ๆ "พวกเราควรอธิษฐานและอธิษฐาน" เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายปัจจุบัน ทำให้คริสเตียนอธิษฐานเพื่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง ทั้งสงคราม แผ่นดินไหว น้ำท่วม และการฆ่ากันของมนุษย์ให้สงบลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์ว่า เป็นสัญญาณของการกลับมารับผู้ที่เชื่อว่าองค์พระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าขึ้นไปอยู่สวรรค์กับพระองค์ ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อจะถูกพิพากษาโยนลงบึงไฟนรก และผู้ร่วมการวิจัยซึ่งเป็นคริสเตียนก็ไม่ลืมในการอธิษฐานเพื่อตนเองด้วยเช่นเดียวกัน แต่ในการอธิษฐานเพื่อตนเองนั้นจะเป็นเรื่องส่วนตัวที่แต่ละคนจะอธิษฐานต่อพระเจ้าโดยมักจะอธิษฐานในทีส่วนตัว ยกเว้นการอธิษฐานเพื่ออาหาร ดังปรากฏใน ในการจัดบทสนทนาที่ 1 และ 4 "พระบิดาแห่งฟ้าสวรรค์ เราขอขอบคุณพระองค์เป็นอย่างยิ่งสำหรับอาหารที่เราจะทานร่วมกัน ขอพระองค์ช่วยพระพรการพบปะในช่วงเวลาสั้นๆของพวกเรา สถิตอยู่กับพวก

เราในคืนนี้ เราขออธิษฐานในพระนามพระเยซูคริสต์เจ้า อาเมน " สังเกตได้ว่าในการอธิษฐานจะ ไม่มีการสลับใช้ภาษา(code-switch) ระหว่างภาษาอังกฤษและตากาลอก หรือระหว่าง ภาษาอังกฤษและภาษาถิ่น ซึ่งต่างจากการสนทนาทั่วไปที่มีการสลับการใช้ภาษา (Andrew, 2004)

4.2.5 การร้องเพลงระหว่างการสนทนา

การร้องเพลงระหว่างการสนทนาเป็นการร้องเพลงในเนื้อหาที่สอดคล้องกับหัวข้อ การสนทนาที่กำลังดำเนินอยู่ ซึ่งเมื่อผู้รับสารรู้จักและร้องเพลงนั้นๆได้ จะมีการร้องต่อในท่อน ต่อไป เช่น ในการจัดบทสนทนาที่ 2 T1 ตั้งใจร้องเพลงคริสเตียนเพื่อเตือน F4 ทางอ้อมเพื่อให้ F4 ระมัดระวังความคิดให้ถูกต้องต่อเพื่อนผู้หญิงไทยคนหนึ่ง "Be careful little eyes.." F4 ร้องต่อ ทันทีว่า "what you see.." ซึ่งแตกต่างในการจัดบทสนทนาที่ 4 คือ การร้องเพลงเกิดขึ้นตามคำ สูดท้ายที่จบประโยคในประโยคก่อนหน้า เช่น F2 กล่าวว่า "Oh! The barbecue is here" F2 ร้องเพลงต่อทันที "Here comes" และในอีกประโยคหนึ่งในการจัดบทสนทนาเดียวกัน F5 ถาม ว่า "Not happy ?" F6 ร้องเพลงต่อทันที "If you are happy then clap your hands" และ T1 ร้องต่อจาก F6 "If you are happy then clap your hands"